

Anturit seuraavat vanhuksen liikkumista kotona

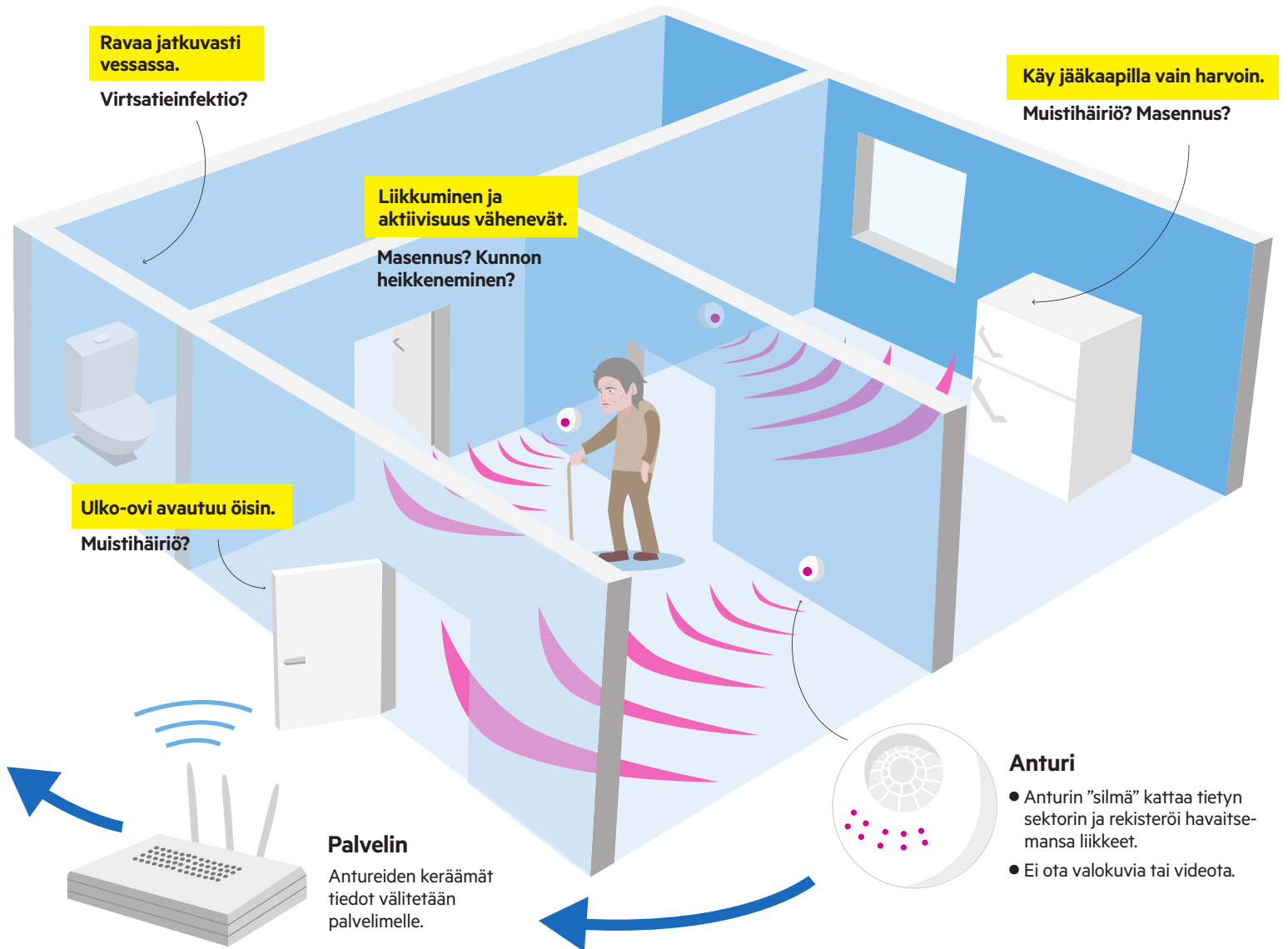
Hoito

Näitä tietoja voivat käyttää esimerkiksi kotihoidon henkilökunta ja hoitava lääkäri, kun he miettivät vanhuksen tarvitsemia palveluita, hoitoa ja lääkitystä. Tieto on tärkeää myös omaisille, jotka miettivät läheisensä kotona pärjäämistä.

Data

Kertyneestä datasta on mahdollista havaita, jos vanhuksen käyttäytymisessä tai arjen rutiineissa tapahtuu muutoksia.

Lähde: VTT ja BLC

Sami Rytönen

Pirkkalan kotihoidossa anturikokeilu

- VTT:n tutkimuksessa seurataan kotona asuvien ikäihmisten liikkumista ja aktiivisuutta päivän aikana.
- Muutokset arjen rutiineissa kertovat vanhuksen voinnista.

Kati Kalliosaari
Aamulehti

• Pirkkalan kotihoidossa on alkamassa Teknologian tutkimuskeskus VTT:n kokeilu, jossa vanhusten asuntoihin asennetaan antureita. Niiden avulla on tarkoitus seurata kotona asuvien vanhusten liikkumista ja aktiivisuutta päivän aikana.

Anturit ovat samalla tavalla huomaamattomia kuin esimerkiksi palohälytint, ne eivät pidä meteliä tai häiritse asumista. Anturit aistivat, jos asunnossa liikutaan.

– Ihmistä ei valvota tai videota asunnosta, vaan tässä kerätään tietoa mahdollisista käyttäytymisen muutoksista, korostaa VTT:n

johtava tutkija, ikätekniikan dosentti **Jaana Leikas**.

Pirkkalassa kokeiluun otetaan mukaan kymmenkunta kotona tai Senioritalossa asuvaa ikäihmistä, jotka voivat omaisensa kanssa osallistua palvelun suunnitteluun haastattelussa ja työpajoissa.

Antureita on jo kokeiltu hyvin tuloksin Miina Sillanpään säätiön asukkaiden kodeissa Helsingissä. Pirkkalassa antureita ryhdytään asentamaan kesälomien jälkeen. Pirkkalan jälkeen kokeilukohteena on Nokian kaupunki.

– Tutkimme nyt lähinnä ikäihmisten hyväksyntää tämän tyyppisille ratkaisuille. Haluamme myös raapaista pintaa, voidaanko antureiden avulla seurata ihmisten arjen rutiineita ja niissä tapahtuvia

poikkeamia. Muutokset saattavat kertoa esimerkiksi alkavasta muistihäiriöstä tai masennuksesta. On iso etu, jos ne voidaan havaita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Antureilla voidaan seurata esimerkiksi ovien avaamista. Paljon kertoo jo se, jos ihminen ei käy jääkaapilla ollenkaan tai ravaa vessassa monta kertaa yössä. Myös ulko-oven avaaminen yöllä voi olla merkki siitä, että kaikki ei ole kunnossa. Samoin se, jos liikkuminen asunnossa selvästi vähenee.

Kotihoitopäällikkö **Minna Alan**ko Pirkkalasta kertoo, että kokeilulta odotetaan paljon.

–Kotihoitaja on asiakkaan luona niin lyhyen hetken, että me emme tiedä, mitä siellä kotona oikeasti

tapahtuu. Moni voi kertoa puuhaillevansa kaikenlaista, mutta saataakin maata sängyssä koko päivän.

Aktivointi on siinä tilanteessa tärkeää, sillä ikääntyneen toimintakyky romahtaa, jos hän jää paikoilleen.

Anturien keräämän datan tulkitseminen vaatii ammattilaista. On myös mahdollista kehittää sovellus, joka havaitsee poikkeamat. Tulevaisuudessa näitä tietoja voisivat käyttää esimerkiksi kotihoidon henkilökunta, hoitava lääkäri tai omainen – jos vanhus itse siihen suostuu.

–Ikätekniikka ei ole vain sitä, että asennetaan laatikollinen antureita ihmisen kotiin. Meitä kiinnostaa ihmisen toiminta, sen ymmärtäminen ja avaaminen. Tarvitaan myös ymmärrystä hyvästä elämästä, ikäihmisen elämäntilanteesta ja arjesta, Leikas toteaa.

Leikkaan mukaan seniorit ovat kiinnostuneita teknologiasta ja osallistuvat kokeiluihin mielellään, kun tietävät, että kyse voi olla heidän elämänlaatunsa ja turvallisuutensa parantamisesta. Myös muistisairaalla ihmiseltä pitää saada tietoinen suostumus kokeiluun osallistumisesta.

Ikäihmisten omaisista osa on aluksi suhtautunut varauksella ehdotukseen, että heidän läheisensä kotiin asennettaisiin antureita.

–Saattaa tulla tunne, että heitä kytätään. Siitä ei ollenkaan ole kyse. Jo ensimmäisten kokeilujen perusteella voidaan sanoa, että anturit ovat lisänneet ikäihmisten turvallisuuden tunnetta.

Tutkimusosapuolina hankkeessa ovat yhteistyössä VTT ja Jyväskylän yliopiston kognitiotiede.

Jo ajatus valvonnasta arveluttaa

KOMMENTTI

Kati Kalliosaari
@aamulehti.fi

Asenteet voivat olla suurin este ikätekniikan käyttöönotolle, vaikka tarkoitus on hyvä.

Puhun omasta kokemuksesta, sillä äidilleni tarjottiin mahdollisuutta osallistua tällaiseen anturikokeiluun. Hän potee muistisairautta, joten asiaa kysyttiin myös meiltä omaisilta. Kieltäydyimme kokeilusta asiaan sen kummempin perehtymättä.

Pelkkä ajatus siitä, että joku jollakin tavalla tarkkailee tekemisiämme, tuntuu vastenmieliseltä.

Itse mietin eniten sitä, olisiko yksityisyydestään tarkka äitini täysissä voimissaan ikimaailmassa suostunut minkäänlaiseen seurantaan? Ymmärtäisikö hän edes, mitä kokeilussa tapahtuu ja mihin sillä pyritään? Voisiko hänen kohdallaan puhua tietoisesta päätöksenteosta? Onko meillä omaisilla lupa päättää hänen puolestaan?

Toisaalta äidin suurin toive on asua kotona niin pitkään kuin mahdollista. Ikätekniikka voisi tehdä siitä mahdollista ja nykyistä turvallisempaa. Ehkä vasta tulevaisuudessa ja jonkun muun ikäihmisen kohdalla. Sen vuoksi näitä kokeiluita tarvitaan.